

System oceniania z religii dla klasy 3 liceum na 1 lekcję religii tygodniowo
według podręcznika „Szczęśliwi, którzy żyją nadzieją” nr AZ-33-01/18-KI-2/23
zgodnego z programem nauczania nr AZ-3-01/18.

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA

W procesie oceniania **obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań** (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym). Oceniamy wiedzę i umiejętności ucznia oraz przejawy ich zastosowania w życiu codziennym, przede wszystkim w szkole. Gdy uczeń ubiega się o ocenę celującą, bierzemy pod uwagę również jego zaangażowanie religijno-społeczne poza szkołą.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- a) nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, (i)
- b) odmawia wszelkiej współpracy, (i)
- c) ma lekceważący stosunek do przedmiotu i wiary.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania konieczne:

- a) w zakresie wiadomości i umiejętności opanował treści najłatwiejsze, najczęściej stosowane, stanowiące podstawę do dalszej edukacji,
- b) wykazuje choćby minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania podstawowe:

- a) opanował treści najbardziej przystępne, najprostsze, najbardziej uniwersalne, niezbędne na danym etapie kształcenia i na wyższych etapach,
- b) uczestniczy w rozwiązywaniu problemów oraz umiejętnie słucha innych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania rozszerzające:

- a) opanował treści umiarkowanie przystępne oraz bardziej złożone,
- b) ukierunkowany jest na poszukiwanie prawdy i dobra oraz szanuje poglądy innych,
- c) aktywnie realizuje zadania wykonywane w grupie.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania dopełniające:

- a) opanował treści obejmujące elementy trudne do opanowania, złożone i nietypowe,
- b) wykazuje własną inicjatywę w rozwiązywaniu problemów swojej społeczności
- c) wszechstronnie dba o rozwój swojej osobowości i podejmuje zadania apostołskie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- a) posiadał wiedzę i umiejętności z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia,
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych i proponuje rozwiązania nietypowe,
- c) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach kwalifikując się do finałów na szczeblu diecezjalnym, powiatowym, regionalnym, wojewódzkim albo krajowym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia.

Przedmiot oceny	OCENA					
	celująca	bardzo dobra	dobra	dostateczna	dopuszczająca	niedostateczna
1. Modlitwy, pieśni	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii, samodzielność i piękno wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> dokładna znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tekstu, melodii 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt dokładna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> fragmentaryczna znajomość tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> brak jakiegokolwiek znajomości tekstu
2. Ćwiczenia w podręczniku	<ul style="list-style-type: none"> wykonane wszystkie zadania staranne pismo własne materiały ilustracje itp. 	<ul style="list-style-type: none"> starannie prowadzony wszystkie zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zapis staranny luki w zapisach (sporadyczne do 5 tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenia czytelne braki w zadaniach (do 40% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> pismo niestaranne liczne luki w zapisach (do 70% tematów) 	<ul style="list-style-type: none"> brak podręcznika
3. Prace domowe	<ul style="list-style-type: none"> staranne wykonanie treści wskazujące na poszukiwania w różnych materiałach dużo własnej inwencji twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> merytorycznie zgodne z omawianym na lekcji materiałem staranne; czytelne; rzeczowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazują na zrozumienie tematu niezbyt twórcze 	<ul style="list-style-type: none"> powiązane z tematem niestaranne 	<ul style="list-style-type: none"> widać próby wykonania pracy na temat 	<ul style="list-style-type: none"> praca nie na temat brak rzeczowości w pracy brak pracy
4. Odpowiedzi ustne	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości zawarte w podręczniku wypowiedź pełnymi zdaniami, bogaty język używanie prawidłowych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> wiadomości z podręcznika prezentowane w sposób wskazujący na ich rozumienie, informacje przekazywane zrozumiałym językiem odpowiedź pełna nie wymagająca pytań dodatkowych 	<ul style="list-style-type: none"> wyuczone na pamięć wiadomości uczeń ma trudności w sformułowaniu myśli własnymi słowami potrzebna pomoc nauczyciela 	<ul style="list-style-type: none"> wybiórcza znajomość poznanych treści i pojęć odpowiedź niestaranna częste pytania naprowadzające 	<ul style="list-style-type: none"> słabe wiązanie faktów i wiadomości chaos myślowy i słowny odpowiedź niewyraźna, pojedyncze wyrazy dużo pytań pomocniczych 	<ul style="list-style-type: none"> brak odpowiedzi lub odpowiedzi świadczące o braku wiadomości rzeczowych
5. Aktywność	<ul style="list-style-type: none"> uczeń wyróżnia się aktywnością na lekcji korzysta z materiałów zgromadzonych samodzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> uczeń zawsze przygotowany do lekcji często zgłasza się do odpowiedzi wypowiada się poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> stara się być przygotowany do lekcji chętnie w niej uczestniczy 	<ul style="list-style-type: none"> mało aktywny na lekcjach 	<ul style="list-style-type: none"> niechętny udział w lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> lekceważący stosunek do przedmiotu.
6. Inscenizacje, gazetka szkolna, praca na rzecz Kościoła i inne	<ul style="list-style-type: none"> wielokrotnie pomaga w różnych pracach pilnie i terminowo wykonuje powierzone zadania, wykazuje dużo własnej inicjatywy aktywnie uczestniczy w życiu małych grup formacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> starannie wykonuje powierzone przez katechetę lub księdza zadania przejawia postawę apostołską 	<ul style="list-style-type: none"> niezbyt chętnie wykonuje zadania poza lekcjami, ale nie unika ich zupełnie 			

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA

SEMESTR I

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Z nadzieją w przyszłość	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1), • uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3), • opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4), • definiuje pojęcie grzechu i różnicuje grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje transcendencję i immanencję Boga wobec świata (A.7.2), • wykazuje, że Bóg pozwala ludziom, by popełniali błędy ale zaprasza by czynili dobro, • charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), • ocenia postawę faryzeuszy, którzy chcieli ukamienować kobietę. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że Bóg przekracza cały świat, ale jednocześnie jest w nim obecny, • wyjaśnia, dlaczego mimo miłości Boga do ludzi istnieją na świecie zło i wojny, • uzasadnia, dlaczego człowiek choć w sumieniu ma możliwość wyboru dobra lub zła, to powinien wybierać dobro, • uzasadnia, że Bóg zawsze oczekuje na nawrócenie człowieka. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o spotkaniu Zacheusza z Jezusem, • interpretuje perykopę o spotkaniu kobiety cudzołożnej z Jezusem, • uzasadnia konieczność stawiania sobie granic, których nie należy przekraczać. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że życie w bliskości Boga pomaga widzieć inną perspektywę swego postępowania.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
II. Z nadzieją brać odpowiedzialność za własne życie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5), • podaje pojęcie sumienia zgodnie z KKK (C.5.1), • wymienia rodzaje sumienia (C.5.2), • wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (C.5.4), • wyjaśnia, dlaczego uczucia powinny być poddane kontroli rozumu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2), • uzasadnia potrzebę formacji sumienia (C.5.3), • definiuje i opisuje dojrzałe uczucia ludzkie (C.4.1). 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że należy dorastać ucząc się odpowiedzialności, • uzasadnia, że im więcej zdobywa odpowiedzialności tym jest bardziej wolny, • uzasadnia, że dzięki sumieniu człowiek może odkrywać i zachowywać prawo Boże, • wyjaśnia, że uczucia są naturalnym składnikiem psychiki ludzkiej. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje perykopę o spotkaniu jawnogrzesznicy z Jezusem. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa św. Jana Pawła II „Każdy musi mieć swoje Westerplatte” w kontekście formacji sumienia.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
III. Z nadzieją troszczyć się o innych	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), • wskazuje różnice prowadzące do integralności płciowej (C.15.5), • wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4), • wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1), • definiuje zasadę pomocniczości i solidarności (E.12.3), • podaje przykłady potrzeb ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej, • wymienia i wyjaśnia sposoby pomocy potrzebującym w różnych sytuacjach, • uzasadnia, dlaczego szacunek należy się każdej osobie ludzkiej, • podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3), • wyjaśnia, dlaczego Bóg oczekuje od nas okazywania miłosierdzia innym, • wymienia największe problemy współczesnego świata, • wymienia środowiska, w których ludzie najbardziej potrzebują pomocy innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia: materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm (C.1.3), • wyjaśnia znaczenie integralności płciowej (C.15.5), • interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), • omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), • wyjaśnia i wskazuje, jakie niebezpieczeństwa niesie szowinizm, ksenofobia, antysemityzm, rasizm, kosmopolityzm (E.7.5), • omawia uczynki miłosierne względem ciała, • charakteryzuje postać Maryi – Służebnicy Pańskiej jako wzoru modlitwy chrześcijańskiej (D.7.1), • wyjaśnia znaczenie tytułów Maryi dotyczących Jej wstawienniczej roli (D.7.2), • wyjaśnia dogmat maryjny o Dziewictwie Maryi (A.14.2). 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego sprawiedliwie nie znaczy po równo, • podaje przykłady łamania podstawowych zasad życia społecznego, • uzasadnia, błędność stwierdzenia, że każdy ma prawo do wszystkiego, • podaje przykłady osób okazujących miłosierdzie, • wyjaśnia, dlaczego wiara w Boga domaga się czynienia dobra wobec potrzebujących, • podaje przykłady organizacji charytatywnych działających współcześnie. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia słowa Jana Pawła II na temat cywilizacji miłości i cywilizacji śmierci, • wyjaśnia teksty biblijne Mt 22,15-21; Rz 13,1-7, • interpretuje tekst biblijny Dz 2,42-47, • interpretuje słowa św. Pawła z 2 Kor 9,6-11, • wyjaśnia wybrane wezwania Nowenny do Matki Bożej Nieustającej Pomocy. 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i wyjaśnia podstawowe zasady życia społecznego, • opowiada o działalności Róży Czackiej na rzecz niewidomych.

SEMESTR II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
IV. Z nadzieją poznawać Kościół	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wstąpienia Jezusa do nieba i Jego jednocześnie pozostanie ze swoim Kościołem (A.18.1), • uzasadnia, że Duch Święty pomaga w odkrywaniu prawdy o Kościele i o sobie, • wyjaśnia, że Kościół jest po to, by prowadzić ludzi do zbawienia, • wyjaśnia specyfikę zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności (A.22.2), • wymienia i omawia zadania świeckich w Kościele, • przedstawia najważniejsze fakty z historii i życia swojej diecezji i parafii (E.8.5), • podaje przykłady zaangażowania się ludzi świeckich w życie Kościoła, • podaje przykłady charyzmatów, które służą wspólnocie Kościoła. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekstach biblijnych, w historii Kościoła i znakach czasu działanie Ducha Świętego (A.19.2), • wyjaśnia, dlaczego ochrzczeni powinni wydawać owoce zjednoczenia z Chrystusem, • wyjaśnia symbolikę ciała jako obrazu wspólnoty Kościoła, • wyjaśnia, czym jest sukcesja, • wskazuje na związek między charyzmatem i urzędem w Kościele (E.10.2), • uzasadnia, dlaczego należy rozwijać swój charyzmat. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega trwanie w Chrystusie, • uzasadnia, że każdy ochrzczony ma swoje miejsce w Kościele, • podaje przykłady misji ludzi w Kościele na przestrzeni czasów, • wyjaśnia, dlaczego konieczna jest współpraca z Duchem Świętym by zrozumieć pomysł Pana Boga na Kościół, • uzasadnia potrzebę hierarchii w Kościele, • wyjaśnia, dlaczego ochrzczeni powinni wydawać plon swojej wiary, • wyjaśnia, na czym polega charyzmat, • wyjaśnia, dlaczego Kościół czuwa nad sposobami posługiwania charyzmatami. 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tekst biblijny J 16,5-15, • interpretuje perykopę o wyborze Piotra na fundament Kościoła, • interpretuje perykopę o winnym krzewie. 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o charyzmatkach św. o. Pio i jego postawie wobec zaleceń przełożonych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
V. Z nadzieją celebrować liturgię	<ul style="list-style-type: none"> •uzasadnia, że podczas Eucharystii Jezus wyjaśnia nam Pisma i łamie dla nas chleb, •wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła (B.4.4), •wymienia formy pobożności ludowej (B.8.2), •wskazuje okoliczności przekazania Modlitwy Pańskiej i omawia jej treść (D.14.1), •wyjaśnia, że Modlitwa Pańska jest najdoskonalszą z modlitw i na jej przykładzie wskazuje cechy modlitwy chrześcijańskiej (D.14.2), •ukazuje związek Modlitwy Pańskiej z jednością Ludu Bożego (D.14.5). 	<ul style="list-style-type: none"> •omawia istotę sakramentaliów i wymienia ich cechy charakterystyczne (B.8.1), •omawia strukturę Modlitwy Pańskiej i jej siedem próśb (D.14.3), •omawia znaczenie Modlitwy Pańskiej (w pierwszych wspólnotach, w sakramentach wtajemniczenia) (D.14.4). 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia, że celem sakramentaliów jest wzrost w wierze, •podaje przykłady sakramentaliów w swojej rodzinie i środowisku. 	<ul style="list-style-type: none"> •interpretuje perykopę o uczniach w Emaus. 	<ul style="list-style-type: none"> •wyjaśnia tekst piątej modlitwy eucharystycznej, •wyjaśnia, na czym polega nadzieja chrześcijańska.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VI. Z nadzieją zachowywać przykazania	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: miłość, wdzięczność i szacunek w kontekście IV przykazania (C.13.1), wymienia obowiązki rodziców względem dzieci i dzieci względem rodziców, a także rodziny wobec społeczeństwa, uzasadnia konieczność szacunku wobec rodziców i opiekunów, wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), opisuje, na czym polega czystość i jej wartość przed małżeństwem i w małżeństwie (C.15.8), wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.9), podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.10), wymienia rodzaje własności (C.16.4), wymienia czyny, które są kradzieżą – materialną i intelektualną (C.16.12), podaje definicje prawdy i krzywoprzysięstwa (C.17.1), przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5). 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1), wymienia i omawia wykroczenia przeciwko piątemu przykazaniu: zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo (C.14.10), przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła na temat <i>in vitro</i> (C.14.5), opisuje grzechy przeciw szóstemu i dziewiątemu przykazaniu: nierząd, prostytutka, gwałt, pornografia, erotomania (C.15.12), przedstawia reguły postępowania wobec cudzej własności, także intelektualnej (C.16.5), wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość i solidarność społeczna (C.16.6), streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2). 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zaangażowania w obronę życia (C.14.7), podaje argumenty odnoszące się do kary śmierci (C.14.11), podaje przykłady zaangażowania w obronę życia (C.14.7), uzasadnia, że czystość jest darem prowadzącym do Boga, omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3), odróżnia interpretację ósmego przykazania w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3), ocenia treści informacji w środkach przekazu w kontekście ósmego przykazania (C.17.8). 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia istotę obowiązku troszczenia się o ojczyznę. 	<ul style="list-style-type: none"> ukazuje wypełnianie obowiązków względem rodziny i ojczyzny w perspektywie królestwa Bożego.

SEMESTR I i II

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Z nadzieją zmieniać oblicze ziemi	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja, laicyzacja, masoneria (E.4.2), • wymienia autentyczne osiągnięcia epoki oświecenia, • uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7), • wyjaśnia istotę dogmatu o nieomyślności papieża, • wymienia tytuły najważniejszych encyklik społecznych, • omawia nauczanie papieża na temat problemów społecznych (od Leona XIII do Jana Pawła II), • objaśnia sposoby walki z zagrożeniami globalizacji (C.16.11), • prezentuje postaci i zaangażowanie polskich świętych i błogosławionych (E.7.2) – św. Rafał Kalinowski, • wymienia kanonizowanych i beatyfikowanych męczenników okresu II wojny światowej (o Maksymilian Kolbe, 108 błogosławionych), 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej (E.4.3), • określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4), • charakteryzuje problematykę stosunków między państwem i Kościołem (E.2.5), • przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas I Soboru Watykańskiego (E.5.1), • definiuje pojęcie wojna sprawiedliwa, przeciwstawiając je określeniu wojna przewencyjna (C.14.9), • opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (E.7.1), • wyjaśnia rolę Kościoła w wojnie polsko-bolszewickiej 1920 (ks. Ignacy Skorupka), • opowiada o roli Kościoła w czasach totalitaryzmu hitlerowskiego, • charakteryzuje postawę papieża Piusa XII wobec nazizmu, • omawia znaczenie pokoju jako wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.8), 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje intelektualne podstawy oświecenia, • wyjaśnia, że rewolucja francuska zwalczała religię i Kościół, • uzasadnia potrzebę mocnego autorytetu papieża, • podaje i omawia przykłady represji na Polakach za udział w powstaniach (sybiracy, św. Rafał Kalinowski), • charakteryzuje działalność duchowieństwa broniącego ludność polską przed wyniszczeniem (kard. Sapiecha i Hlond), 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, że powstanie katolickiej nauki społecznej odpowiedzią Kościoła na współczesne problemy społeczne (odpowiedź na rozwój liberalizmu i komunizmu), • wskazuje zagrożenia ze strony masonerii (na podst. encykliki „Humanum genus”), • omawia stanowisko papieża Grzegorza XVI wobec powstania listopadowego, • charakteryzuje postawę męczeństwa św. Maksymiliana Kolbe, • wyjaśnia fragment „Aktu oddania Polski w macierzyńską niewolę Maryi”, • wymienia rodzaje dokumentów Soboru Watykańskiego II, • wyjaśnia tytuł konstytucji „Lumen gentium” i omawia jej treść, 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje główne przesłanie konstytucji „Filius Dei”, • podaje przykłady zaangażowania polskiego duchowieństwa w powstaniu styczniowym (ks. Stanisław Brzóska), • charakteryzuje działalność Witolda Pileckiego w trosce o wolną Polskę, • omawia naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych,

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VII. Z nadzieją zmieniać oblicze ziemi	<ul style="list-style-type: none"> •prezentuje postaci i zaangażowanie polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. Stefan Kardynał Wyszyński, •omawia wysiłki Kościoła na rzecz jedności chrześcijan i wolności religijnej (E.6.4), •przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6) – czas Solidarności, •prezentuje postaci i zaangażowanie polskich błogosławionych (E.7.2) – bł. ks. Jerzy Popiełuszko (Msze za Ojczyznę, kapelan Solidarności), •podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4) – bł. ks. Jerzy Popiełuszko. 	<ul style="list-style-type: none"> •przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6) – prześladowanie Kościoła polskiego w czasach komunizmu, •omawia rolę prymasa Stefana Wyszyńskiego w zachowaniu polskiego katolicyzmu, •podaje datę obrad Soboru Watykańskiego II, •przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas II Soboru Watykańskiego (E.5.1), •wyjaśnia pojęcie: konkordat (E.4.2). 	<ul style="list-style-type: none"> •prezentuje, jakie były relacje państwo-Kościół w okresie komunizmu, •opowiada o przebiegu i znaczeniu obchodów milenium, •opowiada o upadku komunizmu w Polsce, •wskazuje znaczenie osiągnięć Solidarności dla Europy Zachodniej. 	<ul style="list-style-type: none"> •podaje przykłady zaangażowania polskiego duchowieństwa w powstaniu styczniowym (ks. Stanisław Brzóska). 	<ul style="list-style-type: none"> •podaje główne przesłanie konstytucji „Filius Dei”, •charakteryzuje działalność Witolda Pileckiego w trosce o wolną Polskę, •omawia naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych.

Dział	OCENA				
	dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
VIII. Z nadzieją świętować	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega niebo, • uzasadnia, że święci uczą, jak osiągnąć świętość, • podaje formy pomocy cierpiącym w czyśćcu, • omawia biblijne zapowiedzi końca świata, • omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), • wyjaśnia, że Jezus przyszedł na świat jako prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek, • podaje propozycje religijnego przeżywania świąt, • wyjaśnia, dlaczego niedziela nazwana została pierwszym dniem tygodnia. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia trzy rzeczywistości Kościoła (pielgrzymujący, cierpiący, tryumfujący), • uzasadnia, że w Kościele następuje wymiana duchowych darów, • wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1), • wyjaśnia, że Stary Testament wypełnia się w Nowym, • wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia, omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa (A.16.1), • wyjaśnia, że czas Wielkiego Postu jest szansą, by na nowo poukładać sobie życie, • uzasadnia wartość oczyszczenia z grzechów w sakramencie pokuty i pojednania, • ukazuje sens i znaczenie zmartwychwstania Chrystusa (A.17). 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia duchowe sposoby świętowania uroczystości Wszystkich Świętych, • wymienia tytuły Jezusa występujące w tekście biblijnym i je wyjaśnia, • opowiada, w jaki sposób współczesny świat „świętuje” narodzenie Jezusa, • wyjaśnia znaczenie słowa „rekolekcje”, • uzasadnia wartość rekolekcji jako czasu rewizji własnego życia, • podaje przykłady internetowych rekolekcji jako uzupełnienie (dodatek) obecności na Mszy Świętej rekolekcyjnej, • wyjaśnia różnice między wskrzeszeniem a zmartwychwstaniem. 	<ul style="list-style-type: none"> • krytycznie ocenia komercjalizację uroczystości Wszystkich Świętych i dnia zadusznego oraz wpływy obcych tradycji, • interpretuje perykopę o narodzeniu Jezusa, • interpretuje teksty biblijne o zmartwychwstaniu. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia istotę oczekiwania na przyjście Jezusa na końcu świata (w kontekście Apokalipsy).